

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук,
Л.М.Ліхницької на дисертацію Бабіченко Наталії Олександрівни
**“Формування вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних
навчальних закладах”**, представлену на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика
музичного навчання спеціалізованою вченою радою Д 26.053.08 у
Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова

Проблема, яка є предметом дослідницької уваги Бабіченко Наталії Олександрівни, відноситься до числа надзвичайно актуальних. Особливої гостроти сьогодні набувають питання формування цілісної, всебічно розвиненої особистості, яка прагне до розуміння прекрасного, володіє високим рівнем духовності та культури. Музичне мистецтво, зокрема вокально-хорове, повною мірою сприяє духовному зростанню та збагаченню підростаючого покоління. Разом з тим, учнівська молодь часто віддає перевагу розважальній музиці, що пропагується шоу-бізнесом через засоби масової інформації та має низьку художню якість. Саме тому вокально-хорова робота з учнями-підлітками набуває особливого значення, оскільки спрямована на формування духовних потреб, естетичних інтересів, ідеалів і смаків учнів-підлітків.

Зацікавленість держави у вирішенні даної проблеми визначається тим, що виховання та навчання підлітків у позашкільних навчальних закладах засобами вокально-хорового мистецтва на зразках народного музичного фольклору, духовного та класичного музичного мистецтва розкриває культурно-освітній потенціал підростаючого покоління. З цієї позиції розробка, теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка методики формування вокально-хорових навичок підлітків у початкових

спеціалізованих мистецьких навчальних закладах є своєчасною та актуальною.

Дисертаційне дослідження має чітку логічну побудову, що надає достатньо чітке уявлення про міру наукової новизни і ступінь вирішення його провідних завдань. У дисертації чітко визначено категоріальний апарат. У трьох розділах дисертації викладені основні теоретико-методологічні та практично-методичні позиції автора, експериментально перевірено розроблену поетапну методику формування вокально-хорових навичок підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах.

Найбільш істотними науковими результатами, що містяться в дисертації і мають теоретичне та методичне значення, є:

1. Розробка методики формування вокально-хорових навичок підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах, що на думку автора забезпечує системну цілісність підготовки підлітків до вокально-хорової діяльності. Формування вокально-хорових навичок підлітків ґрунтується в дослідженні Бабіченко Н.О. на впровадженні: аксіологічного, компетентісного та праксеологічного підходів, що відіграють роль методологічних засад досліджуваного явища і є провідними чинниками досягнення підлітками найвищого рівня майстерного вокально-хорового виконання.

2. На основі теоретичного вивчення сутності означеного феномена автором розроблена структура формування вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних навчальних закладах, яка охоплює такі взаємопов'язані компоненти: *емоційно-мотиваційний, когнітивно-процесуальний, дільнісно-виконавський, оцінювально-самостійний*. Відповідно дослідником визначено критеріальну базу сформованості вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних навчальних закладах, яку становлять: *ступінь сформованості потягу до вокально-хорового мистецтва* (емоційно-мотиваційний компонент); *ступінь оволодіння*

вокально-хоровими навичками (когнітивно-процесуальний компонент); міра здатності до професійного виконання вокально-хорових творів (діяльнісно-виконавський компонент); ступінь власного оцінювання виконання вокально-хорових творів (оцінювально-самостійний компонент) та їх показники. Представленні групи критеріїв та показників є змістовними, такими, що дійсно дають можливість визначити з їх допомогою сформованість рівнів сформованості вокально-хорових навичок підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах.

3. Зaslугою дисертанта є розробка методичної моделі формування вокально-хорових навичок підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах, яка включає: визначену мету дослідження, наукові підходи, основні функції, принципи (*позитивної емоційності, систематичності та послідовності; національно-патріотичного виховання підлітків засобами вокально-хорового мистецтва; врахування вікових особливостей підлітків; активізації музично-творчої діяльності; імпровізаційності; результативності*); структуру означеного феномена (*емоційно-мотиваційний, когнітивно-процесуальний, діяльнісно-виконавський, оцінювально-самостійний компоненти*); педагогічні умови, методи, засоби й форми організації.

4. У дисертації представлено оригінальну поетапну методику формування вокально-хорових навичок підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах, яка ґрунтується на максимальному наближенні навчальної діяльності підлітків до вокально-хорової діяльності та передбачає дотримання певної послідовності. Оптимальний перебіг означеного процесу передбачає такі етапи: *мотиваційно-пізнавальний, когнітивно-процесуальний, творчо-діяльнісний, коригувально-оцінний.*

Дисертаційне дослідження відзначається високою *практичною цінністю*. Результати дисертації мають широкую сферу їх використання у

розробці та оновленні змісту навчальних програм з вокально-хорової роботи підлітків, уточненні планів і програм для вокально-хорової підготовки підлітків у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах. Висновки до розділів та загальні висновки дисертаційного дослідження є ґрунтовними, вони свідчать про виконання поставлених завдань дослідження. Основні положення, результати та висновки дисертаційного дослідження висвітлено у 7 одноосібних науково-методичних публікаціях автора, з них 5 – у фахових наукових виданнях, дві – у зарубіжних виданнях.

Дисертаційному дослідженню Бабіченко Наталії Олександрівни “Формування вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних навчальних закладах” притаманні оригінальність, самостійність, наукова новизна, високий теоретико-методологічний рівень, комплексність та ґрунтовність дослідно-експериментальної роботи.

Зазначене вище дозволяє констатувати, що дисертантом виконано значний обсяг науково-дослідної та експериментальної роботи, у результаті чого отримано дані, які є безперечно важливими для сучасної педагогічної практики.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертації хочемо зробити деякі зауваження та побажання, а саме:

1. У першому розділі дисертації теоретично обґрунтовані наукові підходи, які забезпечують методологічну основу формування вокально-хорових навичок підлітків. На нашу думку, варто було б ширше висвітлити праксеологічний підхід до означеного процесу.

2. Враховуючи важливість запропонованих у дисертації принципів, доцільно більш детально розкрити, як принцип імпровізаційності було впроваджено в процес формування вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних навчальних закладах.

3. На нашу думку, робота значно виграла б, якщо дисертант більш широко розкрив систему стимулів до майстерного вокально-хорового

виконання підлітками творів у процесі навчальної та концертної діяльності.

4. На третьому, творчо-діяльнісному етапі формувального експерименту важливого значення набуває саме креативний аспект вокально-хорової діяльності підлітків, зміст якого варто було б розкрити більш детально.

5. На наш погляд, дисертанту доцільно розробити окремі методичні рекомендації для викладачів з вокально-хорової роботи з підлітками у мутаційний та посмутаційний періоди, що певною мірою посилять практичну значущість даної роботи.

Зазначенні зауваження та побажання носять рекомендаційний характер та суттєво не впливають на якість виконання дисертаційного дослідження.

ВИСНОВОК: враховуючи актуальність, новизну, завершеність, самостійність, вірогідність висновків і цілісність дисертації Бабіченко Наталії Олександрівни “Формування вокально-хорових навичок підлітків у позашкільних навчальних закладах”, зміст і оформлення результатів якої відповідають стандартним вимогам “Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 щодо кандидатських дисертацій, а її автор Бабіченко Наталія Олександрівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія та методика музичного навчання”.

Офіційний опонент кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного
університету імені М. Коцюбинського

Л.М. Ліхницька
[Signature]
Заступник
Начальника відділу кадрів
[Signature]
30 08 2018